

הנחת הוד' בלתי מוגה

כס"ד. ש"פ יתרו, ה'תשמ"ה.

וישמע יתרו כהן מדין חוזק משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל שמע וכו' הוציא ה' את ישראל מצריפט, ופרש"י מה שמעו שבע וכו' קריעת ים סוף כו'. ואר"ל צהב"ז, מה ענין צהב"ז כצאן גמ צהב"ז צהב"ז דהרי פרשה זו, מדרבה בשבחו שפ יתרו שיצא מארץ מצרים אל המדבר לשמוע דברי תורה, וא"ל למה נזכר כאן שהוא כהן מדין הרינו שהי' כומר לע"ז. ויתר עפ' כו', ע"פ מ"ש אח"כ חזתו משה משמע, שמעלתו היתה גדולה ממש רבינו, שהי' חייב אדם בכבוד חזונו, ובפרט לפי פירושו ורש"י, שכבוד גדול נחשב יתרו באותה שעה, לית שיצא משה, יצא אהרן נדב ואביהו, ומי הוא שראה את אלו יצאין ולא יצא, שמכ"ז מוכנה מעלתו של יתרו, וא"כ דורש ביאור ביותר למה נזכר כאן שהוא כהן מדין, שהי' כומר לע"ז. גם ידוע הדיק בזה בל"ה זה כל"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ג"ע בהמשך הערך כ"ה, מהו שכחוב את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל מצרים, למה מחזק זה בב' ענינים, שהיי' מה שעשה למשה ולישראל זהו שהוציאם מצרים, ולמה שמעלתם משמע שהם ב' ענינים, ורש"י פירש (כנ"ץ), וישמע יתרו חזק הרינו שקרי"ס שמע, וא"כ גם וישמע יתרו ה"ע בפ"ע, והרי יש כאן ג' ענינים, ושמע יתרו, ואת כל אשר עשה כו', וצ"ל הוציא ה' כו', וצ"ל מהו חזק ג' ענינים אלו. גם מביא שם מ"ש בזהו (פרשתונו) דמ"ה ה"י ע"י הודאת יתרו דוקא, דכאשר אמר יתרו א' עמה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים, בלין אסתלק ואחייקל קוב"ה ביקר' עיפא ותתא ה' ולכתב יהיב אורייתא, ולדיק בג"ה דזה תמוה למה בהודאת יתרו דוקא ה"י תלוי ענין מ"ה.

והנה להבין כ"ז, יש פהקים החזקה ביאור החידוש שבמ"ה, שבשפיר זה ה"י צ"ל קודם ענין הודאת יתרו, ודכאורה, ענין הודאה כבר ה"י בעצם לפני מ"ה, כל בעצם הודאת י"ש לה קשר ושייכות אל העולם, כמאמר אלפים שנה קדמה תורה לעולם, דמזה גופא שאומרים שהתורה קדמה לעולם מוכח שיש לה ערך ושייכות אל העולם, ובפרט שלשות חז"ל הוא אלפים שנה כו', היינו שהקדמה היא במשך זמן מסויים, שזה מורה עוד יותר שיש לה ערך ושייכות אל העולם, ועוד זאת, דנוסף ע"פ מה שגם מקודם (לפני ברה"ע) הייתה התורה שייכת לעולם כנ"ץ, אלא עוד זאת שאח"כ ה"י גם לימוד התורה בפועל, גם לפני מ"ה, וכדאי במד"א שענין לימוד התורה (1) יתרו ית, א. א. (2) ממבילוא עה"פ. זנחים קטו, א. (3) מבילוא יתרו ית, ז. ובכ"ה. (4) יתרו שם, (5) ח"ב ע' חתא ואילך, וראה גם בכל חבא לקטו - אורח"ת יתרו ע' חטיט ואילך, (6) טו, ב. יתרו שם, יא. (7) ראה מדרש תולדים צ. ג. כ"ד פ"ח, ב. תחתא וישב ד. וש"ג, (8) רט"ח, וראה לק"ש ח"ב ע' 14, וש"ג.

וכמ"ש 28 כי מן המים משיחיתו, וכדי שמשא יהי' בבחי' חזת דרגא ה"י זה ע"י יתרו, וכדאי במדרש 27 שערד בהיותו במדין, ביטל את הע"ז (זהו נספך ע"י משה), ודיינו וכדי שמשא יוכל לעפור אצל יתרו ה"י צדיק פהית במשה בחי' חזת דרגא, ואח"כ נספך זה במשה גם שיהי' ממוצע במ"ה, ונתן מה שכתב מדין נהפך כאן פהית חזתו משה כימתרו האור מתוך החושך וכמתרו החכמה מתוך חסכלות.

וזהו גם מה שפרש"י מה שמעו שמע וכו' היינו דהודאת יתרו באה ע"י קריעת ים סוף, כי גם ענין קרי"ס מוכנו הוא קריעת ובקיעת כל האמצומים כו' 20, וא"ל שיש סוף קאי עפ' ספי המלכות, סופא דכ"ף דריג'ן (דהוה ים סוף לשון קץ וסוף) 29, מ"מ הדי ידוע מאר"י 309, שבקרי"ס נבקעו כל המימות שבפעלים, שמתו מובז'ו גם בכללות ההשתלשלות, שאו נבקעו כל האמצומים הממסכים והפרסאות, גם אלו שפעקע' מן האצומו, וגם פועלה מבחי' אא"ס פמעלה מעלה ע"ד איז קץ, וזהו עפ' שגם יתרו, וכן דלעיסה שהוא תכלית הישות המפעלים ולסחירי כו', גם הוא נהפך פאור כו'.

וענין הפרטים המנויים כאן בשמיעת יתרו, וישמע יתרו את כל אשר עשה גו', כי הוציא גו' מבאר בהמשך 32, ד"פ שהו' ד' המדינות דאורות וכלים ולבושים והכלות, דקריעת ים סוף זהו בחי' האור בעצם שלמעלה מבחי' הכלים, ואשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו זהו"ע החלשות האורות בכלים כו', ומ"ש ע"י הוציא ה' את ישראל מצרים זהו בחי' הלבשים וההיכלות (כמבואר שם).

וזהו וישמע יתרו כהן מדין חזת משה את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל מצרים, דע"י הגילוי בקרי"ס שאו נבקעו כל האמצומים, ע"ד שזה נמשך בכלים ולבושים והכלות, ע"י נהפך יתרו שהי' בחי' כהן מדין פהית חזת משה, כימתרו האור מן החושך כו', וזה נספך אח"כ את הגילוי דמ"ה שיהי' גילוי בחי' ישת חושך סתרו, למטה מטה בעוה"ז החזתו.

והנה תזורה היא נצחית 33, וע"ד שישנו ענין מתן תורה בכל יום ויום 34, וכמבואר בקרי"מ 36, במאור 369 מה פתח באימה ובראה וברחת וביעי אף כאן כו', שזוהו משום שגם עכשיו ישנו הענין דמ"ה, אלא שעכשיו ענין זה הוא בחלפים, וע"י יתגלה, ע"ד שהי' בגלוי בהבנה וחשנה, וכמ"ש ונגפה כבוד ה' ויראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר, בנאוצה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ומתוך שמתו וטוב לכתב.

רש"י, ובכ"ה. (34) ראה לקו"ת חוריע כג. א. סוכות פא, ג. וע"ד. (35) שתי"ש פ"ב, סע"א, וראה גם חו"א וישא כג. ב. יתרו טו, ב. ובכ"ה. (36) פרכות כב, א.

הנחת הוד' בלתי מוגה

ע"פ הקדמה זו, שהאירוס דמ"ה הי' גיפוי בהי' ישת חושד סתרו, וכן גם מה שפני מ"ה הי' צ"פ הודאה יתרו. דהנה כתיב, וראו אבי שיש יתרו צחמה מן הסכנות ביתרו האור מן חושד, ומבאר הפרש' בזה, דיתרו האור הוא מן החושד דוקא, היינו ע"י בידור החושד, ועד"ז הוא יתרו הצחמה מן הסכנות, שכן הסכנות דוקא נעשה יתרו בהוכחה. ופירש"י סכנות נאן, אי אפשר זמר שהוא כפשוטו, כי אז נאני קמ"ף, שיש יתרו צחמה מן הסכנות, אפי' הכונה היא לסכנות שבפני החמה דקדושה, וכמבאר בהמשך המאמר, שסכנות הם חכמה ויצוניות, ונק' סכנות, דהיינו ידוע, והפול' בין חכמה דקדושה צחמה דקדושה, דחכמה דקדושה הוא בישות, והכ' דקדושה היא תכנית הישות, וכן שח"י דקדושה מביאה לישות, וכך גיא שוטה, לפיכך נק' בשם סכנות, אך ע"י בידור הסכנות, היינו החי' דקדושה, נעשה בתוך החי' דקדושה כו'. וזהו ענין הודאה יתרו, שאמר עזה ידעה גו', כי יתרו עבד את כל הע"ז שבועלם, שזהו ע"י חכ' דקדושה, וע"י הודאה, נעשה יתרו בחכמה דקדושה ובאור דקדושה. ובהוצ' יש כבא' מה שע"י הודאה יתרו דוקא הי' הגיפוי דמ"ה, כל ענין הגיפוי דמ"ה הי' מבחי' ישת חושד סתרו, שזהו ענין יתרו האור, וגיפוי כו"ז, נעשה דוקא ע"י בידור החושד. דהיינו יתרו האור מן החושד, דיתרו האור הוא שבא מן החושד (שפלפלה מאור), כתי' ישת חושד סתרו, והיינו, דכאשר האור בא מן החושד בפשוטו, שהחושד נהפך לאור, ע"ז נעשה יתרו בהאור, שהמשכחו היא מן החושד דבחינה ישת חושד סתרו. ← *שח"י א"א* וצ"ל

וכזה יוכן גם מ"ש נאן כהן מדין חותן משה כו', כי גם בכ' ענינים אלו נרמז הענין דיתרו האור מן החושד והחכמה מן הסכנות, כי כהן מדין חותן משה פירושו, שענין זה נכחו מדין דוקא, כתי' חכ' דקדושה ובהי' ישות, שהי' מדין הוא מלשון מדון ומוריכחה, תכנית הישות, נהמר לחכמה העיפוי, שנעשה חותן משה חותן הוא מלשון חות דדגא, וזהו משה פירושו שיתרו פעם הענין דיתרו (חות דדגא) בענינו שפ' משה, שע"ז, הי' יכיר להיות מ"ה, היירדה דעפרונים ירדו למטה, שהי' משה הוא הממצא, ע"ז ישראל לקוב"ה או בני ישראל חתרו, אך משה מצ"ע ענינו הוא למעלה מעלה, או

(19) קהלת ב. יג. 20) ואה ספר הערכים-הב"ד כרד ב ס"ע תקעה ואילו. וש"י. 21) ראה המשך ועו"ב שם ע תומא. 22) ראה פרש"י ומכילתא פרושמו ית. יא. 23) ראה גם לקוטי לוי"צ לחזק פרושמו שם (ע עד ואילו). 24) ראה סה"מ תר"ס ע גה. וש"י. 25) כ"ה בהמשך העו"ב שם. ובכ"מ. וראה יבמות סג. א. 25א) ראה לקו"ש תי"ט ע 10 ואילו. וש"י.

הנחת התי' בלתי מוגה

(סוד העיבור) ככל הנ"ל, אצל אדם הראשון, והוא מטר ענין זה יודותו שאמריו. ובפירושו הי' ענין זימור החורה בעם ישראל, וכדאי' בגמרא, (לסוף עץ המבואר בסדר"א שם) שאברהם זקן וישב בישיבה ויצחק זקן וישב בישיבה כו', יעקב זקן וישב בישיבה כו', ומעולם לא פרשה ישיבה מאבותינו אפילו במצרים כו', ועד"ז הי' ענין זימור החורה אצל עמרם (שהרי נצטוו במצרים מזוזה יהדותו), וכן הי' ענין זימור אצל גם בחור מנהיג ישראל, ועד שהלוי' שפיו לפני מ"ה הי' עמרם, רק שבועים שנה, אפי' גם כהני' ואם בנבחרות שמונים שנהו (שהרי בשעת מ"ה הי' משה כן שמונים שנהו) וא"כ דולש ביאור, מהו ההיחוד שבמ"ה, שבהקדמה אליו הי' צ"ל ענין הודאה יתרו כו'.

אך הענין הוא, דהנה ידוע, שלפני מ"ה הייתה הגזירה דעפרונים לא ירדו לחתונים והחתונים לא יעלו דעפרונים, ובמ"ה נחבסה הגזירה, ומעם הדבר, לפני מ"ה הי' רק ענין הגיפויים שבחורה, כמ"ש 14) וחורה אור, והאירוס שבמ"ה הוא שגומש העצם שלמעלה מענין הגיפויים, כתי' ישת חושד סתרו, עד דעצמותו ומהותו ית'. וביאור הענין יוכן ע"פ משנה"ף במאמרים הקודמים (ד"ה באחי נבני רד"ה ארבעה ראשי שנים המ"א), דחזקה כל כף סוד הושתלשלות היחה ע"י הצמצום, ועוד זאת שגם האור שלפני הצמצום הנה בשבילי' הי' צ"ל ענין הצמצום, ועד שגם הענין הכי ראשון מיד לאחור עצומה ית' כביכר (כמה ששייך זומר ענין זה עבלי הצמצום) המשכח הי' ג"כ ע"י צמצום. דהוה מה שאר"ז 16), עד שא נבא העולם הי' הוא ושמו בכרד, דגם כרד שיהי' ענין הוא ושמו בכרד צ"ל ענין הצמצום. ובמ"ה נמשך למטה הענין שלפני הצמצום, עד לבחי' ישת חושד סתרו, ויש זומר, דהוה מה שאומרים 17) גופי אור מפני חושד חושד מפני אור, דהכונה ביה היא, צ"א, רק כמבואר במ"א 16) הפירושו בזה, שגופי אור א"ס שלפניה צ"ל מפני חושד הצמצום והצמצום מפני אור הקו, אפי' יתר כן דגופי אור מפני חושד הצמצום והחושד שלמעלה מאור, בחינת חושד, היינו שהמשכח האור היא מלחינת החושד סתרו.

(9) יומא כה. ב. וש"י. 10) רמב"ם הל' מלכים פ"ט סה"א. 11) תהלים ז. 12) ראה ואור ז. י. 13) תומא ואור טו. שמו"ר פ"ב. ג. 14) משלי ו. ב. 15) תהלים יח. יב. וראה חז"ג רכה. א. ובכ"מ. 15א) לעיל ע' עח ואילו. פג ואילו. 16) פיר"א רפ"ג. 17) ברכות ק"ש של ערביה (ברכות יא. ריש ע"ב). 18) ראה תו"ת שמות חסד, ב. ואילו. חולדות ב. ג. ד. שער אורח ד"ה בכ"ה כמסלי פנ"י. סה"מ תרע"ח ע' שעת. שיתח אור ליל תשרי תשפ"ה ס"ג. ועוד.

הנחת התי' בלתי מוגה